

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร สำหรับการศึกษาคือ มารดาหลังคลอดที่คลอดบุตรทางช่องคลอด โดยไม่ใช้สูติศาสตร์หัตถการใด ๆ และมารับการตรวจสุขภาพภายหลังคลอดบุตรระยะ 4-6 สัปดาห์ ที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่าง คือมารดาหลังคลอดที่คลอดบุตรทางช่องคลอด โดยไม่ใช้สูติศาสตร์หัตถการใด ๆ และมารับการตรวจสุขภาพภายหลังคลอดบุตรระยะ 4-6 สัปดาห์ ที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นมารดาที่ตั้งครรภ์ครบกำหนดตั้งแต่ 37 สัปดาห์ขึ้นไป และไม่มีภาวะแทรกซ้อนใด ๆ ทางสูติศาสตร์และอายุรศาสตร์ ทั้งในระยะก่อนคลอด ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

2. สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

3. สม่ัครใจเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใชสูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543)

$$n = \frac{x^2 Np(1-p)}{e^2 (N-1) + x^2 p(1-p)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

x^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($x^2 = 3.841$)

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด p = 0.5)

คำนวณขนาดประชากรจากสถิติของมารดาหลังคลอดปกติย้อนหลัง 3 ปี ช่วงเดือน ธันวาคม-มกราคม เพื่อใกล้เคียงกับช่วงเวลาเก็บข้อมูล ดังนี้ พ.ศ. 2549, 2550 และ 2551 จำนวน 157, 159 และ 164 ราย ตามลำดับ ดังนั้นค่าเฉลี่ยของประชากรมารดาหลังคลอดปกติย้อนหลัง 3 ปี มีจำนวน 160 ราย โดยกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 0.05 แสดงรายละเอียดตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{3.841 \times 160 \times 0.5 \times 0.5}{(0.05)^2 \times (160-1) + 3.841 \times 0.5 \times 0.5}$$

$$n = \frac{153.64}{1.35}$$

$$n = 113.80$$

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป สร้างโดยผู้วิจัยประกอบไปด้วยปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา ความเพียงพอของรายได้ จำนวนบุตร สถานภาพสมรส และปัจจัยด้านจิตสังคม เช่น การสนับสนุนทางสังคม และ สัมพันธภาพภายในครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอด Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) เป็นแบบประเมินเพื่อใช้ในการคัดกรองที่สร้างขึ้นโดยค็อก และคณะ (Cox et al., 1987) เพื่อใช้ในการค้นหาภาวะซึมเศร้าหลังคลอด โดยนำมาจากแบบสอบถาม Irritability, Depression and Anxiety Scale (IDA), Hospital Anxiety and Depression Scale (HAD) และ Anxiety and Depression Scale of Bedford and Foulds ทำการทดสอบโดย Pilot Study ในผู้หญิงหลังคลอด พบว่ามีข้อคำถามเพียง 13 ข้อเท่านั้นที่เหมาะสม จากนั้นทดสอบความแม่นยำใน Livingston จนเหลือคำถามที่เฉพาะเจาะจงสำหรับภาวะซึมเศร้า 10 ข้อ และทดสอบความแม่นยำของแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้ง ในผู้หญิงหลังคลอดที่ Edinburgh และ Livingston โดยเปรียบเทียบกับ Research Diagnostic Criteria (RDC) ของ Spitzer พบว่า จุดตัด (Cut-off Point) อยู่ที่ 12/13 โดยถือว่าผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 13 มีความทุกข์ทรมานจากอารมณ์ซึมเศร้าและมีความไวร้อยละ 86

ความจำเพาะร้อยละ 78 ซึ่งผลครั้งนี้ น่าพอใจเชื่อถือได้ และใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม ประมาณ 5 นาที จึงเป็นที่นิยมสำหรับสืบค้นหาภาวะซึมเศร้าในหญิงหลังคลอด

สำหรับประเทศไทยกมลรัตน์ วัชรารักษ์ และคณะ (2546) ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้แปลและเรียบเรียงแบบประเมินภาวะซึมเศร้า หลังคลอด EPDS เป็นภาษาไทย และได้เปรียบเทียบจุดตัดที่ค่าคะแนนตั้งแต่ 13 ขึ้นไป และคะแนน ตั้งแต่ 11 ขึ้นไป โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวินิจฉัยโรคซึมเศร้าของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (DSMIV) พบว่า การใช้จุดตัดที่คะแนน 11 ขึ้นไปมีค่าความจำเพาะเท่ากับ ร้อยละ 88 ค่าความไว เท่ากับ ร้อยละ 100 ในขณะที่ใช้จุดตัดที่คะแนน 13 ขึ้นไป มีค่าความจำเพาะเท่ากับ ร้อยละ 93.75 ค่าความไวเท่ากับ ร้อยละ 66.6 ซึ่งกมลรัตน์ วัชรารักษ์ และคณะ (2546) ได้เสนอแนะว่า จุดตัดที่ค่า คะแนน 11 คะแนนขึ้นไป น่าจะเหมาะสมกับคนไทยมากกว่า ต่อมาอัญชลี ชันทุลา (2548) ได้ ศึกษาความชุกของภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดระยะ 4-6 สัปดาห์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ มารดาที่บุตรเข้ารับการรักษาในตึกทารกแรกเกิดวิกฤต โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยใช้แบบ ประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอด EPDS ใช้ค่าจุดตัดที่คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 11 จากนั้นนำ แบบประเมินไปหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.80

แบบประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอดเป็นแบบประเมินที่ให้ผู้ตอบตอบตามความรู้สึก อารมณ์และพฤติกรรมของตนเองที่เกิดขึ้นในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้อความ ทั้งหมด 10 ข้อ ในแต่ละข้อความมีคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 3 คะแนน ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วน แบบลิเกิร์ต (Likert Scale) เป็นข้อความด้านบวก 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1-2 และข้อความด้านลบ 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3-10 โดยให้ความหมายดังนี้ ไม่มีเลยหมายถึง ไม่มีอาการดังกล่าวเกิดขึ้นเลย เกือบจะไม่มีหมายถึง มีอาการที่เกิดขึ้นประมาณ 1 วันใน 1 สัปดาห์ มีบางเวลาหมายถึง มีอาการที่ เกิดขึ้นประมาณ 2-3 วันใน 1 สัปดาห์ และมีบ่อยมากหมายถึง มีอาการที่เกิดขึ้นเกือบทุกวันใน 1 สัปดาห์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
ไม่มีเลย	3	0
เกือบจะไม่มี	2	1
มีบางเวลา	1	2
มีบ่อยมาก	0	3

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ค่าจุดตัดที่คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 11 ขึ้นไป ถือว่า มารดาหลังคลอดมีภาวะซึมเศร้า

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาของ สมจิตร์ นครพานิช (2531) ซึ่งสร้างโดยอาศัยแนวคิดของ โฮล์ม และเรย์ (Holmes & Rahe, 1967) และได้นำมาปรับให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไทย ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 43 ข้อ แบ่งเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ 7 ข้อ ด้านครอบครัว 12 ข้อ ด้านเศรษฐกิจ 6 ข้อ ด้านการงาน 10 ข้อ และด้านสังคม 8 ข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามไป หาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.97 ต่อมาอัญชลี ชันฑุลา (2548) ได้นำแบบสอบถามนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างมารดาหลังคลอดปกติ ที่มารับการตรวจหลัง คลอดในช่วงระยะ 2-7 วัน และระยะ 4-6 สัปดาห์หลังคลอด และนำแบบสอบถามไปหาค่าความ เชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.98

สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่ง ปีที่ผ่านมาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง มารดาหลังคลอดที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย แล้วนำมาพิจารณาข้อคำถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 27 ข้อ โดยแบ่งเหตุการณ์ความเครียดใน ชีวิตเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ 5 ข้อ ด้านครอบครัว 5 ข้อ ด้านเศรษฐกิจ 4 ข้อ ด้านการงาน 7 ข้อ และด้านสังคม 6 ข้อ โดยกำหนดคะแนนของการมีเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปี ที่ ผ่านมา คำตอบใช่เท่ากับ 1 คะแนน และไม่ใช่เท่ากับ 0 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 27 ข้อ เท่ากับ 27 คะแนน ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำค่าคะแนนระดับความเครียดมาจัดกลุ่มเป็นระดับสูง ปานกลาง ต่ำ โดย ใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean $\pm$ SD) เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสุขภาพจิต และจิตเวชจำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความชัดเจน ความ ถูกต้องของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสุขภาพจิตและจิตเวชจำนวน 2 ท่านไม่มีการปรับแก้ไขใด ๆ ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์จำนวน 1 ท่าน มีการปรับแก้ไขในส่วนของ แบบสอบถามเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา จำนวน 4 ข้อ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับแก้ไข และนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา ตรวจสอบแก้ไขและนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับมารดาหลังคลอดปกติที่มีลักษณะใกล้เคียง กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย ที่มารับบริการตรวจหลังคลอดที่ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

2. การตรวจหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับแก้แล้ว ได้แก่ แบบสอบถามเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาจำนวน 27 ข้อ และแบบประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอดจำนวน 10 ข้อ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย ที่มารับบริการตรวจหลังคลอด โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.75 และ 0.84 ตามลำดับ และจากการนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.76 และ 0.86 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยนำโครงร่างเสนอต่อ คณะกรรมการจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา หลังจากที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ที่จะได้รับ ให้กลุ่มตัวอย่างทราบและสอบถามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการตอบรับหรือปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วมการวิจัย หรือหากเข้าร่วมการวิจัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิในการยกเลิกการเข้าร่วมโครงการเมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อบริการที่จะได้รับและระหว่างการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ หากผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีอาการซึมเศร้า เช่น ร้องไห้ แยกตัว หลง ผู้วิจัยจะประเมินและสอบถามความพร้อมในการทำแบบสอบถามต่อ ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่พร้อมผู้วิจัยจะยกเลิกการทำแบบสอบถาม และให้การดูแลสุขภาพจิตใจของกลุ่มตัวอย่างทันที และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดในครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยสู่สาธารณชน รวมทั้งจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการของการวิจัยเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวเองโดยผ่านคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติจากผู้อำนวยการ โรงพยาบาล ผู้วิจัยประชุมชี้แจงแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการทำการศึกษา

3. ผู้วิจัยคัดเลือกมารดาหลังคลอด ซึ่งเป็นมารดาที่ได้รับการตรวจภายหลังคลอดระยะ 4-6 สัปดาห์ ที่ห้องตรวจนรีเวชกรรม ตามเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเมื่อพบมารดาหลังคลอดที่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยขอความร่วมมือ เพื่อตอบแบบสอบถามสำหรับทำการศึกษาในครั้งนี้

4. ผู้วิจัยแจ้งข้อมูลที่จะทำการศึกษาครั้งนี้แก่มารดาหลังคลอดและหนังสือยินยอม เข้าร่วมการศึกษากับมารดาหลังคลอดที่สมัครใจ และให้ความร่วมมือในการศึกษา จากนั้นให้ลงชื่อยินยอมเข้าร่วมการศึกษา ซึ่งมารดาหลังคลอดที่เข้าเกณฑ์การศึกษาได้ให้ความร่วมมือมีจำนวน 114 ราย

5. ขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม

5.1 มารดาหลังคลอดได้รับแบบสอบถาม 3 ส่วน คือส่วนที่หนึ่งแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปจำนวน 11 ข้อ ส่วนที่สองแบบประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอด จำนวน 10 ข้อ และส่วนที่สามแบบสอบถามเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา จำนวน 27 ข้อ

5.2 ให้มารดาหลังคลอดอ่านแบบสอบถามและตอบด้วยตนเองทีละข้อ หากไม่เข้าใจข้อคำถามสามารถสอบถามจากผู้วิจัย และ/หรือยังไม่สามารถตอบคำถามได้ให้ข้ามไปตอบข้ออื่น ๆ จนเสร็จ และจากนั้นจึงกลับมาตอบคำถามข้อที่เหลือจนครบถ้วน จากนั้นนำแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง ซึ่งในการทำแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่พบมารดาหลังคลอดที่มีอาการแสดงของอาการซึมเศร้า ร้องไห้ แยกตัว หรือขอยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยในระหว่างทำแบบสอบถามหรือภายหลังการทำแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

6. ผู้วิจัยแปลผลและนำไปประมวลข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล เหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาและภาวะซึมเศร้าหลังคลอด วิเคราะห์โดยการใช้สถิติแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficients) ด้วยค่า Mean, Mode, Median, Kolmogorov-smirnov (K-S) การทดสอบด้วยกราฟและการหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระคือ อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน และเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา มีการกระจายแบบปกติ ยกเว้นตัวแปรอิสระคือ ระดับการศึกษา ความเพียงพอของรายได้ การสนับสนุนทางสังคม และสัมพันธ์ภาพใน

ครอบครัว มีการกระจายแบบไม่เป็นปกติ และไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ส่วนตัวแปรตาม
คะแนนภาวะซึมเศร้า พบว่ามีการกระจายแบบปกติ

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจิตสังคมกับภาวะซึมเศร้า
หลังคลอด โดยตัวแปรอิสระสถานภาพสมรส ใช้การทดสอบไค- สแควร์ (χ^2 Test) ตัวแปรอิสระ
จำนวนบุตร ใช้การทดสอบ Fisher's Exact Test ตัวแปรอิสระระดับการศึกษา ความเพียงพอของ
รายได้ การสนับสนุนทางสังคม และสัมพันธ์ภายในครอบครัว ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ของสเปียร์แมน (Spearman's Rank Correlation Coefficients) ตัวแปรอิสระอายุ รายได้เฉลี่ยของ
ครอบครัวต่อเดือน และเหตุการณ์ความเครียดในชีวิตช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product moment Correlation Coefficients)

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University